

Alle fagfelt i same båt?

Forskerforum 3-2012, s. 36

Dag O. Hessen avviste i Morgenbladet 27. januar at endringar i forskingsregimet har gått hardare ut over humaniora enn andre fagfelt. Det ”foregår [ikke] en massiv overflytning av ressurser” frå humaniora til naturvetskapane, seier han, og peikar på at både kjemi, fysikk og biologi har hatt nedgang i stillingstalet ved Universitetet i Oslo. Akademia har eit felles problem, meiner Hessen; det er ”fri vitenskapsutøvelse” som har det vanskeleg ”i et regime stadig mer preget av produksjonsmål, hvor akademias utøvere av grunnforskning alle er i samme båt”. Hessen har to gode poeng: Grunnforskning er pressa i alle fag, og det er i liten grad slik at universiteta finansierer oppbygging av realfag med nedskjering av humaniora. Likevel er det heilt misvisande å seia at humaniora og dei andre fagfelte er i same båt, for dei faste universitetsstillingane er berre ein liten del av biletet.

For det fyrste har dei andre fagfelte omfattande forskning i næringslivet, medan det er vanskeleg å få til det i humaniora, fordi vi forvaltar ein type kunnskap som det er lite pengar i. Sant nok er næringslivsforskinga fyrst og fremst anvend forskning, men ho er likevel i høg grad med på å halde i hevd og utvikle kunnskapsbasen, og ho utgjør ofte ein viktig del av det totale fagmiljøet.

For det andre har dei andre fagfelte i regelen meir enn kompensert inndregne faste stillingar med prosjektfinsiering. Den store endringa av rammene for forskning som har skjedd i vår tid er ikkje overføring av ressursar mellom fagområde på universiteta, men avsetjing av store midlar til prosjektfinsiering. parallelt med nedskjering av faste stillingar. Dét er det store biletet, nasjonalt og internasjonalt, og det viser seg at andre fagområde klarer å bygge opp og halde i gang store forskingsmiljø på slik prosjektfinsiering. For den enkelte forskaren er det sjølvsagt trasig å ha finansiering fr  år til år i staden for fast stilling, men det er betre enn å ikkje ha finansiering, og for faget er det viktigaste at mange forskarar klarer å livnære seg. I humaniora er prosjektfinsierte forskingsmiljø sjeldsynte unnatak, og må nødvendigvis vera det, ganske enkelt fordi ein forsvinnande liten del av forskingsmidlane er avsette til humaniora, både her og i utlandet.

Der dei andre fagfelte har fleire bein   stå på enn akademia, og desse andre beina til dels er sterkare, så står og fell humanistisk forskning med dei få stillingane på universitet og høgskular.

Eldar Heide
Senter for mellomalderstudiar
Universitetet i Bergen

veien videre i diskuterer. Et med tanke på ressursene er ing kan og bør tt. Artikkelen røfte spørsmål; av forskning ed å ta hensyn liners ressursn. Hvis det er og biologisk la oss gjette – ressursene som omfunnsvitenskapene er det strengt lisering, mens iger det, eller samme grad. kommunika- g er slik at for internasjonale hengig verken ksmaskin eller ten, men kan holdes ganske ammer, Oslo,

universitets- glig bredde er esentert av en tt er et ideal. ed breddeuni- ing rundt om n er det med e spesialiserte er egentlig et t for gode, r- rskningsmiljø? skningsfelt jeg n sentrale ut- ne arenaer og og god faglig sammenheng asstørrelse og

som er sentral tikkell, mellom ning ved høg- kning ved uni- ikke godt med for forskning let er ikke re- Universitetet e policyorien- forskning, og drives det his- runnforskning e studier så vel

som innen kulturfeltet. Realitetene i Forsknings-Norge er sammensatte, og diskusjonen om framtidig prioritering av forskningsressurser må ha denne realiteten som noe av sitt utgangspunkt.

KIRSTI STUVØY,
førsteamanuensis
i internasjonale studier,
Høgskolen i Lillehammer

Alle fagfelt i same båt?

RAMMEVILKÅR: Dag O. Hessen avviste i Morgenbladet 27. januar at endringer i forskingsregimet har gått hardare ut over humaniora enn andre fagfelt. Det «foregår [ikke] en massiv overflytning av ressursene» frå humaniora til naturvitenskapene, seier han, og peikar på at både kjemi, fysikk og biologi har hatt nedgang i stillingstalet ved Universitetet i Oslo. Akademia har eit felles problem, meiner Hessen; det er «fri vitenskapsutøvelse» som har det vanskeleg «i et regime stadig mer preget av produksjonsmål, hvor akademias utøvere av grunnforskning alle er i samme båt».

Hessen har to gode poeng: Grunnforskning er pressa i alle fag, og det er i liten grad slik at universiteta finansierer oppbygging av realfag med nedskjering av humaniora. Likevel er det heilt misvisande å seia at humaniora og dei andre fagfelte er i same båt, for dei faste universitetsstillingane er berre ein liten del av biletet.

For det fyrste har dei andre fagfelte omfattande forskning i næringslivet, medan det er vanskeleg å få til det i humaniora, fordi vi forvaltar ein type kunnskap som det er lite pengar i. Sant nok er næringslivsforskinga fyrst og fremst anvend forskning, men ho er likevel i høg grad med på å halde i hevd og utvikle kunnskapsbasen, og ho utgjør ofte ein viktig del av det totale fagmiljøet.

For det andre har dei andre fagfelte i regelen meir enn kompensert inndregne faste stillingar

med prosjektfinansiering. Den store endringa av rammene for forskning som har skjedd i vår tid, er ikkje overføring av ressursar mellom fagområde på universiteta, men avsetjing av store midlar til prosjektfinansiering parallelt med nedskjering av faste stillingar. Dét er det store biletet, nasjonalt og internasjonalt, og det viser seg at andre fagområde klarer å byggje opp og halde i gang store forskingsmiljø på ei slik prosjektfinansiering. For den enkelte forskaren er det sjølvsagt trasig å ha finansiering frå år til år i staden for fast stilling, men det er betre enn ikkje å ha finansiering, og for faget er det viktigaste at mange forskarar klarer å livnære seg. I humaniora er prosjektfinansierte forskingsmiljø sjeldsynte unnatak, og må nødvendigvis vera det, ganske enkelt fordi ein forsvinnande liten del av forskingsmidlane er avsette til humaniora, både her og i utlandet.

Der dei andre fagfelte har fleire bein å stå på enn akademia, og når desse andre beina til dels er sterkare, står og fell humanistisk forskning med dei få stillingane på universitet og høgskular.

ELDAR HEIDE,
Senter for mellomalderstudiar,
Universitetet i Bergen

Mål for tildeling må styre metode

FORSKNINGSRÅDET: I et innlegg i Forskerforum nr. 2/12, publisert på Forskerforum.no 9. februar, etterlyser professor Erling Moxnes en endring av hvordan prosjektsøknader vurderes og rangeres. Han vil at forskerens tidligere produksjon skal veie tyngre ved tildeling av midler, mens selve søknaden skal tillegges mindre vekt.

Vi setter pris på innspill til hvordan bevilningssystemet kan bli enda mer treffsikkert enn i dag. Hvordan man skal veie meritter og prosjektforslag er en viktig problemstilling, og her er vi åpne

